

Cinc claus sobre la decisió de la CUP de presentar-se el 10-N

Què ha canviat respecte al 28-A? Els anticapitalistes apostaran per una estratègia de bloqueig al Congrés? Quines possibilitats té el partit d'obtenir-hi representació?

Laura Aznar

La CUP es presentarà a les eleccions generals al Congrés dels Diputats per primera vegada en la seva història. Així ho va decidir la formació aquest dissabte en un congrés polític extraordinari. Els cupaires trenquen la tradició abstencionista que ha caracteritzat històricament aquest espai polític i ho argumenten amb el context d'excepcionalitat repressiva que es dona a Catalunya. CRÍTIC analitza els perquès d'aquesta decisió i les fites que haurà d'afrontar el partit amb Mireia Vehí, membre del secretariat nacional, i Natàlia Sánchez, diputada de la CUP.

Què ha canviat respecte al 28-A?

En les eleccions espanyoles passades, amb 37 vots en contra, 20 a favor i 4 abstencions, el consell polític de la CUP va optar per no presentar-s'hi. Aquesta decisió no la compartia Poble Lliure, una de les organitzacions estratègiques de l'esquerra independentista, que finalment va concórrer als comicis sota la marca electoral Front Republicà i en coalició amb Som Alternativa i Pirates de Catalunya. El partit, encapçalat per l'exdirigent dels comuns Albano-Dante Fachin, va aconseguir sumar més de 110.000 vots, però no va superar la barrera del 3% i no hi va obtenir representació. El Front Republicà no repetirà en les eleccions com tampoc ho farà Som Alternativa. En aquesta ocasió, però, Pirates de Catalunya ha aprovat sumar-se a la candidatura cupaire.

Però per què la CUP es presenta a les generals del 10 de novembre quan només mig any abans, al mes de març, havia acordat abstenir-se en les del 28 d'abril? La diputada Natàlia Sánchez emmarca aquesta decisió en un context de "màxima excepcionalitat repressiva, excepcionalitat en la garantia de drets i excepcionalitat en l'exercici de l'autodeterminació", que, segons creu, es va fer particularment evident la setmana passada amb la detenció de set persones vinculades als CDR. "Creiem que la veu de l'esquerra independentista és necessària per dir que la lluita continua i que la normalitat en aquests tres nivells no s'està complint a l'Estat espanyol", assegura.

Així i tot, l'anàlisi de fons que fa la CUP sobre la situació política actual no ha canviat respecte a la que feia quan es van produir les eleccions espanyoles passades, i, per aquest motiu, la decisió ha estat molt ajustada. A favor, els cupaires consideren que concórrer als comicis és positiu perquè els dona capacitat d'incidència. "El conflicte entre Catalunya i l'Estat s'ha traslladat al Congrés, i l'esquerra independentista hi ha de tenir veu", sentència Mireia Vehí, membre del secretariat nacional de la CUP. A banda, l'impuls de presentar-s'hi també s'explica, diuen, pel paper dels partits independentistes amb representació al Congrés i pel paper de l'esquerra espanyola, "que no ha estat capaç d'articular un front que defensi el dret a l'autodeterminació i planti cara a la repressió".

Els contraris a presentar candidatura, en canvi, prioritzaven la necessitat de reconstituir l'organització després del cicle que va obrir l'1-O, i de centrar l'acció política a articular el moviment popular independentista amb la vista posada en la sentència del Tribunal Suprem. A més, hi afegeix Vehí, "avaluem que ara no estem en condicions de fer un embat a l'Estat", i, per aquesta raó, les

veus dissonants amb les eleccions creien que era millor que els anticapitalistes es concentrassin a construir les condicions per a aquest embat des d'aquí.

Mireia Vehí, membre del secretariat nacional de la CUP, en una roda de premsa; al darrere, els diputats Natàlia Sànchez (esquerra) i Carles Riera (dreta) / AINA MARTÍ

De l'abstenció activa a l'estratègia de bloqueig?

Al final, i per un marge estret, han tingut més pes els partidaris de concórrer als comicis, tot i que la "vigència" dels arguments contraris fa que la decisió impliqui "haver d'assumir enormes contradiccions", admet Natàlia Sànchez. I és que els cupaires, en les successives eleccions espanyoles, havien optat per fer campanyes de crida a l'abstenció i no participar "del que es podria llegir com un aval a les institucions de l'Estat", les quals diuen no reconèixer perquè "rebutgen la capacitat del poble català d'exercir sobirania".

Malgrat tot, la CUP passarà de l'abstenció activa a presentar-se al Congrés, però no ho farà per garantir la governabilitat d'Espanya. Això queda clar amb els retrets dels cupaires als posicionaments d'ERC "de voler regalar la investidura a Sánchez a canvi de res". Tanmateix, el partit tampoc vol seguir abonant la seva estratègia del bloqueig davant la constatació que "no ha funcionat", reconeix Vehí. Llavors, en què consistirà l'actuació política dels anticapitalistes al Congrés, en cas d'obtenir-hi representació?

"Hem fixat un marc polític molt clar: amnistia, autodeterminació i conquesta de drets", exposa la membre del secretariat. "La CUP farà política d'acord amb aquest marc, i, si hi ha un govern de base progressista que no el reconeix, no facilitarem la investidura". En essència, això vol dir que els anticapitalistes no avalaran cap proposta que no s'integri en la lògica d'aquestes tres demandes. En el dia a dia de l'activitat parlamentària, expliquen, això es tradueix en el fet que, si es plantejés una mesura que aprofundís en la garantia de drets, com la derogació de la reforma laboral o de la llei

mordassa', per exemple, "no seria la CUP qui la impediria, perquè entra dins del marc que fixem". De tota manera, creuen poc probable que es produeixi aquesta eventualitat.

Per què la CUP descarta un front unitari?

Malgrat els intents d'alguns partits polítics, finalment no hi haurà un front unitari en les eleccions del 10-N. Albano-Dante Fachin, cap de llista del Front Republicà el 28-A, [va publicar un vídeo](#) la setmana passada adreçat a ERC i a JxCat on llançava aquesta proposta, esperant que alguna de les dues formacions li recollís el guant. Ho va aconseguir, d'entrada, amb la Crida Nacional per la República, que [va abraçar la iniciativa](#) assegurant que expressava "la grandesa de l'estratègia unitària" que la plataforma reclama. També JxCat va explicar que havia tingut contactes preliminars amb Dante Fachin de cara a la confecció d'aquest front, i la diputada Laura Borràs va mostrar-s'hi també predisposada a través de les seves xarxes socials.

Però abans que expirés el termini per comunicar la constitució o el manteniment de coalicions electorals, que acabava aquest dilluns després que la Junta Electoral decidís ampliar-lo unes quantes hores, la possibilitat d'articular un front unitari havia quedat descartada. La proposta de Dante Fachin ha quedat només com una idea que, de fet, no tots els partits independentistes veien amb bons ulls. La diputada Natàlia Sánchez, per exemple, explica que "ni tan sols era una opció" per als cupaires, ja que no es considera una eina efectiva per assolir els objectius d'aquest espai polític.

Mireia Vehí insisteix encara més en aquest aspecte, argumentant que les diferències en l'estratègia política d'ERC, de JxCat i de la CUP "són més que evidents", i, així com la formació no qüestiona la unitat antirepressiva, "difereix enormement" de la política del Govern de Catalunya. "Nosaltres representem un espai independentista i anticapitalista, i això no es pot diluir per molt que el dret a l'autodeterminació sigui una demanda comuna", explica Vehí.

La diputada de la CUP Natàlia Sánchez en declaracions als mitjans / GUILLEM ROSET

Quines possibilitats realistes té la CUP d'entrar-hi?

Una de les incògnites és si la CUP aconseguirà obtenir representació al Congrés dels Diputats. Els resultats en els darrers comicis al Parlament, el 21-D, van suposar una davallada per a la formació anticapitalista: si en les eleccions autonòmiques del 2015 el partit havia aconseguit 255.000 suports, un percentatge de vot que arribava al 8%, en les del 2017 va obtenir 143.000 vots, el 4,3% dels sufragis.

L'entrada al Congrés no està assegurada. Menys encara tenint en compte que, [tal com explicava el polític Jordi Muñoz a CRÍTIC](#), partits com el PDECat o ERC "sempre tenen més problemes per retenir el seu electorat en les eleccions generals" pel fet de no tenir cap referent estatal, i no acostumen a superar el 80% dels sufragis que obtenen en les catalanes. D'aquesta manera, és probable que també la CUP es quedi sense una part de l'electoral que li és fidel en els comicis al Parlament. Tanmateix, juga amb l'avantatge de representar una novetat en aquest marc institucional, i pot ser que reculli un vot d'indignació per part de l'independentisme enfadat amb els posicionaments d'ERC respecte a la investidura de Pedro Sánchez o amb la inconcreció dels convergents. I, fins i tot, potser obté el suport d'una part dels sectors podemites i dels comuns crítics amb Ada Colau i amb la seva estratègia pel que fa a l'autodeterminació.

A la província de Barcelona és on més fàcil ho tenen els cupaires. Estan en joc 32 escons i la CUP en podria aconseguir un si superés el llindar del 3% dels sufragis, però tot dependrà de la participació. Si baixa respecte a les generals passades i se situa al voltant del 50%, l'organització hauria de mobilitzar poc més de 60.000 vots per assegurar-se l'escó. En canvi, si s'assimila a la del 28-A, que va arribar al 78% a Barcelona, al partit li caldran molts més suports per superar la barrera del 3%.

A Girona, a Lleida i a Tarragona, en canvi, es reparteixen molts menys diputats, només 6, 4 i 6, respectivament. Per aquest motiu, aconseguir rascar un sol escó en aquestes tres províncies exigeix que la formació superi el 10% o el 13% dels vots vàlids. A Girona, la CUP va aconseguir sumar 21.000 vots en les eleccions catalanes de l'any 2017, i 33.000 vots en les del 2015. Si la participació és tan elevada com la del 28-A (un 76%), com a mínim hauria d'igualar els millors resultats històrics de l'esquerra independentista per obtenir-hi un escó.

En les eleccions espanyoles passades, la participació a Lleida es va enfilear quasi fins al 76%. Si prenem com a referència els darrers comicis al Parlament de Catalunya, amb una participació del 77% a la província, la CUP només hi va obtenir un 5% dels sufragis, per sota dels resultats del 2015, quan en va aconseguir el 8%. Per aconseguir ara l'escó, hauria de duplicar els vots, i, així i tot, tampoc hi tindria assegurat un diputat. Dependria de la quantitat de gent que anés a votar i dels resultats dels seus rivals.

L'alta competència entre els partits a Tarragona encara dificulta més les coses als cupaires. El millor resultat històric de la formació a la província va ser el 7% dels vots el 27-S. Amb una participació superior al 75%, com la que va haver-hi el 28-A, la CUP hauria de superar aquell resultat rècord per poder competir per l'últim escó.

Quins candidats podrien anar-hi?

La definició dels candidats de la CUP es decidirà en un consell polític el 5 d'octubre. Tanmateix, el diputat cupaire Carles Riera aposta pel fet que la llista [sigui formada per persones provinents de "les lluites socials"](#), cares noves del partit i també persones que ja tinguin experiència dins la formació, com poden ser els exdiputats del Parlament. De fet, [en la darrera assemblea nacional del 14 de juliol](#), els anticapitalistes van acordar la possibilitat de repescar antics dirigents de la CUP en

futurs comicis, així com ampliar el període en què els representants poden participar en la política institucional, que fins ara estava limitat a una única legislatura.

En aquest sentit, han transcendit alguns perfils que podrien encapçalar la llista dels anticapitalistes al Congrés, com el de Mireia Boya. [Segons 'Nació Digital'](#), abans que es descartés la reedició del Front Republicà, Poble Lliure hauria comunicat a Albano-Dante Fachin la decisió de situar l'exdiputada cupaire com a cap de llista si el partit s'hi presentava. Finalment, el Front Republicà no hi concorrerà. Ara, caldrà veure si l'aposta de Poble Lliure per Mireia Boya es converteix en una realitat al capdavant de la candidatura de la CUP, si repeteix algun altre exdiputat o si opten per una cara nova per liderar la llista.

Des de la CUP no es confirma ni es desmenteix cap nom. Mireia Vehí assegura que l'organització encara "hi està treballant" perquè la decisió s'ha pres a última hora. Per la seva banda, Natàlia Sànchez assegura que decidir els components de les llistes és treballar "amb material sensible" en una "organització horitzontal on hi ha moltes veus i mirades", i, per això, no concreta candidats: "Fer la llista és una feina que vol delicadesa i molts consensos a nivell intern. Farem esforços per trobar-los per a aquestes persones, a les quals els tocarà una tasca molt difícil", diu.